

27. Martii Vallerii Marcialis Epygrammaton.
28. Epistolarum Pauli Manucii libri 11 in uno volumine.
29. Loci communes theologiae Joannis Casparis.
30. Controversiorum aliquot praecipuorum fidei christianae succinctae et accuratae probationes.
31. Acta et constitutiones synodi Jauriensis.
32. Capitoli et canzoni spiritali italico sermone descripti.
33. Davidis Chyrei ludimagistri Rostokiensis imposturae.
34. Ordinarium officii divini.
35. Homiliarum doctissimi viri Joannis Eccrii adversus Luther thomus quartus.
36. Jacobi Sanazari omnia opera in uno libro.
37. Summa conciliorum et pontificum a Petro usque Julium tertium.
38. Calendarium perpetuum.
39. Missale parvum in cujus exordio conjuratio malignorum spirituum in corporibus hominum existentium manu scriptae habentur.
40. Annotationes catholicae in religionis articulos.
41. In octavo biblia sacra.
42. Postilla Ludovici Grauetensis.
43. Ordinarium Strigoniense.

(Orsz. Levéltár Urb. et conscript. fasc. 78. Nr. 5.)

KÖNYVTÁRTÖRTÉNETI ADALÉK.

M. S.-TÖL.

A magyar törvényhozás 1848 april. 11-ikén a XIX. t. cikkben az egyetemet a vallás- és közoktatásügyi miniszterium hatósága alá helyezte, és azon a tanítási s tanulási szabadság eszméjének megvalósítását elvileg kimondotta. Ezzel összefüggőleg a pesti egyetem tanári kara 1848 júniusban »a magyar egyetem alapszabályai« czímen egy szervezeti szabályjavaslatot dolgozott ki, a mely azonban az 1848/49-iki harcok miatt csak reformkíséreltetés maradt. E javaslat nyomtatásban ivrétalakú 31 lapnyi terjedelemben jelent meg, mely a szabadságharcz után elkobzási tárgy levén, ebből eddig elé csak egy példány ismeretes; e példány a Pauler Tivadar-féle könyvtárral került a budapesti egyetemi könyvtár tulajdonába. E nyomtatvány 13 fejezetből és 295 §-ból áll. Ennek egyik fejezete, a 10-ik, könyvtártörténeti szempontból nevezetes rendelkezéseket tartalmaz, e mellett kiváló jelentőségű azért is, mert a mi itt egyik szakaszban tervezetik, t. i. hogy a tandíj egy része a könyvtár fenntartására és gyarapítására fordít-

tassék, azt a vallás- és közokt. miniszterium 1889-ben valósítja meg 23862. sz. rendeletével, melynek alapján »könyvtári illeték« czimen minden ujonnan beiratkozott egyetemi halgatótól 3 frt. szedetik az említett célra. E történeti érdekességeknél fogva indokoltnak tartom azt itt egész terjedelmében bemutatni.

X. FEJEZET.

A tanulói könyvtárról.

266. §.

Hogy az egyetemi tanulók céljokat önképzés által is minél jobban megközelíthessék, számukra az egyetem könyvtára mellett a legjobb s legujabb kézi, tan- és segédkönyvekből külön tanulói könyvtárosztály fog felállítani, mely könyvtárosztály ugyancsak az egyetemi könyvtár személyzete által fog kezeltetni.

267. §.

Ezen tanulói könyvtárosztály elidegeníthetlen tulajdona marad az egyetemnek, s csak azért állítatik fel külön teremben vagy külön helyen, hogy annál könnyebb legyen külön kezelése s használása.

268. §.

Az egyetemi könyvtárnak kézi, tan- és segédkönyvei lehető rövid idő alatt ezen tanulói könyvtárosztályba fognak áttétetni.

269. §.

Ezen tanulói könyvtárosztály olly arányba fog szaporíttatni jövedőben, mint célja, más egyetemek példája s az egyetemi könyvtárnak pénzbeli kútforrásai megengedik.

270. §.

Ezen tanulói könyvtárosztálynak egyik főrendeltetése az lévén, hogy egyetemi tanulók minél inkább hasznát vehessék, — megengedtetik az egyetemi tanulóknak, hogy belőle könyveket haza is vihessenek, azon tanulók kivételével, kiket a kari eskütség ezen jótéteményre érdemtelennek nyilvánítand.

271. §.

Ezen könyvtárosztálynak épségben tartására, valamint szaporítására is, az iskolai díjnak egy része rendeltetik, mely a szükséghez képest, évről-évre, a közoktatási miniszterium útján fog megállapíttatni. Egyébiránt pedig ezen könyvtárnak használhatására nézve, az egyetemi könyvtári személyzet, ugyancsak a közoktatási miniszterium útján, külön utasítást fog kapni.